

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Høringsvar fra MF vitenskapelig høyskole - Lovforslag om forbud mot konverteringsterapi

Vi viser til Departementets brev av 23. juni 2022.

Som et overordnet svar på Departementets forslag vil vi uttale støtte til forslaget om å innføre et forbud mot konverteringsterapi. Argumentene som fremføres viser til fulle at et slikt forslag er begrunnet. Vi støtter også forslaget om å forby en markedsføring av slike tilbud. Det følger også av dette at vi gir vår tilslutning til at «persons seksuelle orientering eller kjønnsidentitet ikke kan ses på som en sykdom eller lidelse som kan eller bør behandles» (s. 24). Vi vil også mene at det er grunn til å støtte vurderingen av at «Konverteringsterapi neppe ligger i kjernen av vernet for religionsfrihet etter EMK [Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen], artikkel, 9, slik som for eksempel overholdelse av religiøse skikker og bønn» (s. 46, sitat justert). Vi mener også at vektleggingen av «metoder» for å oppnå endring, samt vektleggingen av intervensjoners skadepotensiale bidrar til å presisere tilstrekkelig hvilke handlinger som bør forbys (se videre om dette nedenfor). Vi vil imidlertid bemerke at begrepet «metoder» kan åpne for ulike tolkninger, og at det derfor er viktig å gjøre en skjelning som gjør at ikke alle former for regulert religiøs praksis faller inn under dette begrepet (se videre nedenfor).

Den støtte vi her uttrykker betyr imidlertid ikke at vi i alle deler er enig i den situasjonsbeskrivelse som utredningen gir. Det hevdes at «konverteringsterapi gir økt risiko for angst, depresjon, selvmordstanker og selvmordsforsøk. Konverteringsterapi fører også til skam og selvforakt, og konflikter eller brutt kontakt med familie og sosialt miljø» (s. 8). Men dette er en utilstrekkelig beskrivelse som kan virke misvisende: I mange miljøer er det andre seksuelle orienteringer enn heteroseksualitet som fører til slike konsekvenser. Derfor kan det å peke utelukkende på konverteringsterapi som årsaken til slike konsekvenser dekke over det forhold at en rekke andre elementer også fører til slike konsekvenser: Det er vel dokumentert at mange av de fenomener som utredningen beskriver som konsekvens av konverteringsterapi er kjente konsekvenser av skeives generelle levevilkår.

Når utredningen videre beskriver handlinger i trosmiljøer relativt udifferensiert, blir presisjonen i grunnlaget for forslaget utvannet: Når rådgivning, sjelesorg og forbønn er benevnt som «intervensjoner» (s. 14, 15), medfører dette at man ikke anerkjenner at nettopp slike praksiser kan bidra til at personer kan komme til rette med og leve med aksept av sin seksuelle legning. Det er en viktig presisering når det

gjelder for hvorvidt en handling bør rammes av straffebudet at det avgjørende ikke bør være omgivelsene handlingen skjer i, og at skade-elementet er sentralt i vurderingen (handlinger som er *klart* egnet til å påføre vedkommende psykisk skade). Når dette stilles sammen med at karakteren av et *metodisk orientert formål* i en praksis (endring av seksuell orientering, jf. s. 101) vil være et element i vurderingen, er dette viktig å understreke, ettersom religiøs rådgivning og sjelesorg generelt kan ha en form for metodisk planmessighet, uten at den verken trenger å være skadelig eller har en slik målsetting. Dermed vil man kunne unngå innvendinger som innebærer at forbudet generelt rammer praksiser som forbønn og sjelesorg. Av denne grunn er vi også tilfreds med denne presiseringen:

Departementet vil understreke at straffebudet ikke er ment å ramme samtaler med en person om vanskeligheter med seksuell orientering eller kjønnsidentitet. Det er et viktig hensyn at straffebudet ikke skal føre til at psykologer, psykiatere, familieterapeuter, prester, forbedere mv. unngår å innlate seg på samtaler med personer som opplever å ha problemer med sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet. I en slik situasjon vil ikke vilkårene i gjerningsbeskrivelsen være oppfylt, blant annet fordi samtalepartneren her ikke vil ha som agenda å få den andre til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet (s. 100-101)

Generelt vil vi peke på at utfordringene knyttet til konverteringsterapi ikke bør sees som spesielt relevant i rammen av religiøse miljøer, slik utredningen i stor grad legger opp til. Det er ikke grunn til å underslå at det finnes utfordringer knyttet til slike miljøer, men de mer omfattende utfordringer ligger at i at det fremdeles er manglende aksept for mangfoldet av seksuelle orienteringer i deler av kulturen generelt, inklusive i idrett og på andre kulturelle arenaer. Det er denne videre sosiale og kulturelle konteksten som både gir grobunn for at tilbud om konverteringsterapi fremdeles kan oppfattes som akseptabel i enkelte miljøer, og som kan gi individer erfaringer som gjør at de oppsøker slike tilbud. Derfor må et forbud mot konverteringsterapi sees i sammenheng med de videre sosiale og kulturelle utfordringene som skeive fremdeles står overfor, sammen med resten av samfunnet vårt, inkludert enkelte religiøse miljøer.

Med hilsen for
MF vitenskapelig høyskole

Vidar L. Haanes
Rektor

Brevet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.